

"Хуррият" сизники. Сиз ХУРРИЯТНИКИ бўлинг! Газетамизга обуна давом этмоқда. Нашр кўрсаткичимиз: Яққа обуначилар учун - 233, ташкилотлар учун - 234.

Тақдимот

МАЪНАВИЙ МЕРОСИМИЗ ТАРҒИБОТИ

Тошкентда "Ўзбекистон - ислом обидалари" фотоальбомининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

Президент Ислам Каримов ташаббуси билан Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарорига биноан чоп этилган махсус фотоальбом нафис беағзи ва сермазун матни, кўзни қувнатувчи ёрқин фотосуратлари билан йирилганларни мафтун этди.

"Ўзбекистон - ислом обидалари" мамлакатимизнинг ислом дунёси фалсафий-диний таълимоти ривожига улкан ҳисса қўшган буюк аллома ва азиз авлибалар Ватани эканини ҳақон жамоатчилигига тарғиб қилиш, халқимизнинг ўз динини, унинг тарихи билан боғлиқ бўлган бебаҳо асарларни, ноёб обидаларни асраб-авайлаш, миллий маънавий қадриятларни тиклаш борасида муваффақият қозонишга амалга оширилган ишлар ҳақида хикоя қилади, деди матбуот анжуманида Бош вазир ўринбосари, мазкур фотоальбом таҳрир хайъати аъзоси Хамидулла Караматов.

Тақдимот маросимида давлат ва жамоат арбоблари, диндорлар ва бир қатор араб давлатларининг мамлакатимиздаги элчилари фотоальбом хусусида фикр-мулоҳазалар, тақдирлар билдирдилар.

МММда

"ОНА ЮРТ ОҲАНГЛАРИ"

Махмуд Номозов ҳақида гап кетганда беихтиёр Боботов чўққилари Бойсун кенгликлари кўз ўнгимизга келади. Хонанда қўшиқларига аялланган Сурхон воҳсининг ўзига хос нафаси кўчиб улгурган. Уни тинглаганинг сайин тинглагинг келаверди, сехри мусиқа, жозибали овоз ўзига бамисоли оҳанрабодек тортаверди кишини.

Республикада хизмат кўрсатган артист М.Номозов 26-27 апрель кунлари Халқлар дўстлиги саройида "Она юрт оҳанглари" деб номланган янги концерт дастурини намойиш этишдан хабарингиз бўлса керак. Шу муносабат билан хонанда Миллий матбуот марказида матбуот анжумани ўтказиб, журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб берди.

Сехри қуй ва қўшиқлардан бебаҳра қолмай десангиз, концертга шошилиң!

Нодир МҮМИНОВ

Ҳамкорлик

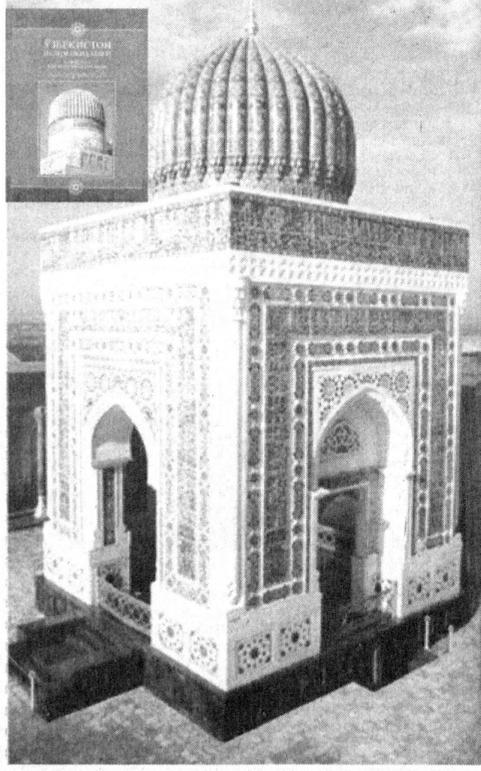
Уттан асрининг 20-30 йилларида бир қанча ўзбек оилалари қизил империя чангалидан қочиб, ўз ватанларини ташлаб кетишга мажбур бўлган эдилар. Улар Афғонистон, Туркия, Саудия Арабистони, Германия каби мамлакатларда яшашга мажбур бўлдилар. Улар ким эди? Айни замонда нелар билан машгул? Шу каби саволларга биз фақат Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнггина жавоб топа бошладик. Америкадаги "Туркистон" ассоциациясининг президенти Нўмон Оққуев ҳам аниқ шундай ватандошларимиз фарзанди.

Ота-боболаримиз асли кўчмонлик. Уттан асрининг 30-йиллари бошида қизил империя Туркистонни босиб олганидан сўнг, Ватандан қочиб кетган мажбур бўлганлар, дея сўз бошлади суҳбатдошимиз. Отамнинг гапларига қараганда, улар жуда кўп қийинчилик ва азиятларни босиб ўтказишган. Мусофирлик, Ватан ҳақида жуда кўп азият чекканлар.

Улар дастлаб Афғонистонда 10-15 йил яшади. Уша даврдаги афғон ҳукумати бизларни унчалик хуш кўрмади ва ўзбекларнинг кўнчилиги Туркияга, Афғонистон ва бошқа мамлакатларга кўча бошлади. Уша йиллар Туркия ҳукумати у ердаги ўзбекларга муружаат қилиб, ўз ҳудудига қўчишни тақлиф этди. Шу боис ўзбекларнинг кўнчилиги 1953 йили Туркиянинг Одина шаҳрига бориб, қўшни топдилар. Бир-мунча оқиништа ва тинч ҳаётини бошлади. Туркиянинг инсонларпарварлик ёрдамини ўзбеклар ҳамма ҳам эҳтибор билан эслашди. Айнан уша йилларда, 1955 йил мен Одина шаҳрида таваллуд топдим. Бизнинг оиламиз 1970 йили АКШга кўчиб ўтди. Мен бу ерда олий маълумотли бўлишим. Кейинчалик тадбиркорлик билан шугуллана бошладим. Хозир Манхеттенда икки дўконим бор. Умр йўлдошим Жонахон асли тошкентлик, икки ўғил ва бир қизимиз бор.

Ўзбекистондан йироқда бўлишигизга қарамадан она тилимизда жуда чиройли, раван сўзлашасиз... Бу тил бизга боболаримиздан мерос. Улар бизга кичиклигимиздан ҳеч эринмай ўзбекча гаплашишни, урф-одатларимизни ўргатишган. Хар гапларида "унгунгиз", сиз ўзбекиз, Туркистон она-Ватанингиз" дея синадиришган. Мактабларда ҳам шу нарсага алоҳида эътибор қаратишган. Хали яқин замонлар келишини, ватанга қайтиш насиб этса, улар ҳақида дуо қилишимизни васийат қилганлар... Улар бу кунларни кўп куттишди. Афсус кўплари бу дунёни тирек этишти...

Ҳа, биз ўзбекистон мустақиллигини кўпдан кутган эдик. У ерда бўлаётган жараёнлар, Сталин террори, қизил империянинг олиб борган сиксанти, 90 - йилларда Горбачёв даврида ўзбекларга номуносиб ва асоссиз "тамғалар" қўйилишини биз изтироб билан кузатиб турдик. Буларга қарши биз неча намойишлар ҳам ўтказдик, митинглар уюштирдик. Эсимда 1989 йили Ўзбекистон раҳбари этиб Ислам

Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнггина жавоб топа бошладик. Америкадаги "Туркистон" ассоциациясининг президенти Нўмон Оққуев ҳам аниқ шундай ватандошларимиз фарзанди.

кўрдик. Тарихий обидалар, бинолар, музейларни томошга килдик. Самарқанд сайқал руи замин аст. Бухоро қуввати исломи дин аст", - деганлари бекор гап эмаслигига амин бўлидик. Қўна маданиятимиз, миллий қадриятларнинг тикланишини кўриб, қувондик. Оққуев ўзбеклар билан давра қуриб гаплашдик, чойхоналарда ош дамладик. Биринчи бор Ватан қадриятлари билан танишувда биз жуда суҳбатландик.

Биз ўз аждошларимиз билан жуда фахрланамиз. Араб мамлакатларида бизларни Имом ал-Бухорий аждошларини деб ҳурматлашди, Европада бизни буюк мунажжим, астроном Улугбек, математика фани асосчиси Ал-Хоразмий, дунё фан оламида буюк кашфиётлар очган Ал-Фарғоний, Беруний аждошлари дея сийлашди. Тиб фанларининг

Нўмон Оққуев: "11 СЕНТЯБРЬ ФОРЖАСИ КЎЗ ЎНГИМИДА РҮЙ БЕРДИ"

асаларини келишиб олдик. Суҳбат чоғида ҳурматли Президент, Нью-Йоркда яқинда "Туркистон" Жамиятининг Маркази биносини қуриш тўғрисидаги режаларимизни қўллаб-қувватладилар ва бу ишда ўзбекистонлик ҳам бу ердаги ўзбекистонлик кўчмонларнинг ҳам қўллаб-қувватлашларини айтдилар.

Америкалик ўзбеклар, шунингдек, "Туркистон" жамияти хусусида сўзлашамиз...

АКШда бугунги кунда 7000 дан зиёд ўзбек оилалари мавжуд. Улар асосан охириги 30-40 йил ичида бошқа давлатлардан кўчиб ўтишган. Дастлабки ўзбеклар Туркиядан 60-йилларда кўча бошлашди, кейинчалик 80-йилларда Афғонистонданги этник ўзбеклар ҳам кўчиб кела бошлашди.

Америкалик ўзбеклар асосан Вашингтон, Нью-Йорк, Нью-Жерси, Денвер, Виржиния, Мериленд, Чикаго, Идиана штатларида яшашди. Бугунги кунда ўзбеклар АКШ жамиятида ўз нуфузига эга. Ўзбеклардан чиққан профессорлар Колумбия, Идиана ва бошқа оёқли Университетларда обуёқ тили ўргатиш ва тарихини тадқиқот қилишда жуда катта илмий ишлар олиб бормоқда. Яна бир қисми коллеж ва мактабларда ўқитувчилар қилишди. Мазкур штатлардаги губернаторлар маҳкамаларида ҳам маъсул лавозимларда ишлаётган ўзбеклар бор. Талай ватандошларимиз тадбиркорлик ва тижорат билан машғулдилар.

"Туркистон" жамияти ҳақида сўз кетганда унинг тарихи ўзбекларнинг Афғонистонда яшаш давридан бошланганини айтиш ҳоиз. Кейинчалик шундай ташкилот Туркияда тузилган. Кўп ўзбеклар АКШга кўчиб ўтганидан сўнг, 1958 йили Нью-Йорк

Тадбир

Кеча Олий Мажлисининг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари кўмитасида таълим тизимини дарсликлар, қўлланмалар, ўқув-ўқувчи ва бошқа адабиётлар билан таъминлаш ҳақида унинг бугунги аҳолига бағишланган йилги бўлиб ўтди. Гап шундаки, ўтган йили кўмитада ўтказилган мажлисида Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги Қонуни ва Қарорлар тайёрлаш миллий Дастурининг жойларда ижро этилиши масаласи кўриб чиқилган эди. Дастур ижросини таъминлаш юзасида тегишли қарорлар ҳам қабул қилинган. Бу гапга йилгиликда кўмита қарорларининг қай тарзда ижро этилаётганини кўриб чиқилди.

Айтиш ҳоизки, мазкур қарорлар юзасидан вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва шаҳар ҳокимликлари томонидан бир қанча тад-

ДАРСЛИКНИНГ НАРХИ ҚАНЧА?

бирлар амалга оширилган. Хусусан, 2001-2002 ўқув йилида биргина Халқ таълими вазирлиги бюроғимизга биноан Давлат матбуот кўмитаси томонидан 263 номда 25 миллион нусхада ўқув дарсликларини чоп этилди. Умумтаълим мактабларининг биринчи синф, меҳрибонлик уйлари ва махсус мактаб-интернат ўқувчилари учун бепул дарсликлар тарқатилди.

Қарор ижросини таъминлашда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази, Соғлиқни сақлаш, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирликлари ҳам бир қатор ишларни бажарган.

Бирок, таҳлил ва натижалар шуни кўрсатмоқдаки, ушбу тизимда дарсликлар билан таъминлашнинг аҳоли етарли даражада яхшиланиши йўқ. "Ўздавқитобсавдо"нинг идорасининг фаолияти қониксарсиз. Биргина мисол. Қашқадарё вилоятининг умумтаълим мактабларида 56 миң нафар 9-синф ўқувчилари ўқишди. "Қашқадарёқитобсавдо" томонидан вилоятга атиги 2-4 миң нусхада дарслик олиб берилган. Энг таажублиси, шу нусхадаги китоблар ҳам тўлиқ сотилмай қолган. Чоп этилаётган баъзи дарсликларнинг санитариya-гигиена ҳолати талабга жавоб бермайди. Бу борадаги статистика ҳам бир-бирига номувофиқ. Вилоят бошқармалари ҳисоботида айни бир масалада бир рақам, статистик маълумотларда бошқа рақам кўзга ташланади.

Йилгиликда чоп этилаётган дарсликларнинг нархи ҳақида ҳам сўз бори. Эътибор қилинг, 10 синф ўзбек адабиётининг нархи 1014 сўм бўлганда 6 синф адабиёт дарслигининг нархи 980 сўм қилиб белгиланган. Бир ўқувчи бир неча предметдан сабоқ олса, бундай китобларни харид қила олармикан? Ҳудуд ота-она қайси фарзандини дарслик билан тўлиқ таъминлай олади? Тўғри, нашр қилинаётган китоб учун сарф бўладиган барча хом-ашё хориждан келтирилади, аммо, бунинг эвазига китоб нархини баланд қилиб белгилаш илмга чанқок ўқувчининг илосини қайтариб қўймамикан?! Хуллас, йилгиликда бу ҳақидаги мунозара узоқ давом этса ҳам тегишли қарорлар қабул қилингани фойдадан холи бўлмади.

МУХБРИМИЗ

УШБУ СОНДА:

ФАРЗАНДИНГИЗ "СПИД-ИНФО" ҲАҚИДА ҚАНЧА БИРАДМИ? Айримлар фикрича, бу маданият белгиси эмиш

3

"УШУНЧИ ДУНЁ" ВОКЕАЛАРИ Қизил қаппоқли президент машмашаси

4

Дараклар

ИПК БОСҚИЧ ЯҚУНЛАРИ

Францияда президентлик сайловини қўллашга натижалар келтирди. Иккинчи босқичга Президент Жак Ширак билан бирга Бош вазир Л. Жоспен эмас, ўта ўнгллар номзоиди Л. Пен чиқишга муюссар бўлди.

Шу муносабат билан юз минглаб францияликлар сайлов яқунларидан норозилик намойишига чиқдилар. Ле Пен 1940-1942 йилларда фашистларга сийбаст юритган Виши ҳукуматининг "иш, оила, Ватан" широнини сайлов кампаниясида қўллаган эди. У асосан Франциянинг Европа иттифоқидан чиқши тарafdоридир.

Сайловнинг иккинчи босқичида Жак Ширакнинг голиб чиқишига ҳеч қим шубҳа билдирмаётган бўлса-да, Франция ўнглларнинг мавқои юксалаётганидан ташвишдандир.

МУССАВИЙ АДВОКАТНИ РАД ЭТДИ

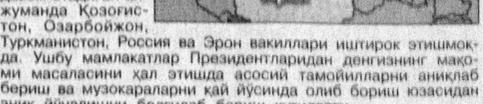
11 сентябрда АКШда содир этилган террорчиликка алоқадорликка гумон қилинаётган Закарий Муссавий Виржиния штати округ судида адвокатларга ишончасизлик билдирди, уларни рад этди.

33 йшли Муссавий асли келиб чиқши марокашлик бўлиб, ўзи Франция фуқаросидир. У Миннесота штатида самолётларни бошқариш курсида тахсил олишга урингани учун полиция назорати тўхтаб қолди. Муссавий бинг Лодин билан алоқабонларликда гумон қилинаётган. Унинг устидан суд жароғи октябр ойида бошланди. АКШ шаҳарлари бомбардировон қилинган чоғида у панжара ортида бўлгани боис ҳали унинг жиноятга алоқасини исботлаш учун кўп тер тўқимиша тўғри келади.

КАСПИЙНИ БУЛИШ МУАММОСИ

Ашгабадда Каспийнинг бурилиш муаммоси ҳақида муаммаларнинг учрашуви бошланди. Унда Каспий денгизини ҳужуқий мақоми белгилаш масаласи асосий ўрин тутди.

25 апрелда давом этилган анжуманида Қозоғистон, Озарбойжон, Туркменистон, Россия ва Эрон вакиллари иштирок этишмоқда. Ушбу мамлакатлар Президентларидан денгизнинг мақоми масаласини ҳал этишда асосий тамойилларни аниқлаб бериш ва музокараларни қай йўсида олиб бориши юзасидан аниқ йўналишни белгилаб бериш кўтилган.

Мавлон ШУКУРЗОДА "Хуррият" учун махсус тайёрлади.

Нью-Йорк

